

PROGRAM NAPRAWCZY DLA GMINY KONIECPOL

Chorzów, 20.12.2012

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podsumowania i wnioski
3. Analiza stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego
  - 3.1 Dochody i wydatki Gminy w latach 2009 – 2011 i w okresie I-IX. 2012
  - 3.2 Zobowiązania Gminy
4. Plan przedsięwzięć naprawczych z harmonogramem wprowadzania
  - 4.1 Plan przedsięwzięć
  - 4.2 Harmonogram wprowadzania
5. Przewidywane efekty przedsięwzięć naprawczych oraz przyjęte założenia.
  - 5.1 Prognoza budżetu Gminy do roku 2022 z proponowanymi przedsięwzięciami naprawczymi.
  - 5.2 Założenia przyjęte do projektu budżetu Gminy Koniecpol na rok 2013 i dalej.

1. Wstęp.

Na podstawie art. 224 ust 6 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm) jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa jeżeli:

- 1) jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji oraz
- 2) z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym:
  - a) nastąpi poprawa sytuacji finansowej tej jednostki oraz skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań,
  - b) zachowane zostaną zasady określone w art. 242 – 244, na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki,
  - c) zapewniona zostanie spłata wraz z odsetkami.

Szczegółowy zakres informacji niezbędnych do dokonania oceny określony został w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz.U. Nr 257, poz. 1730).

Z uwagi na zapisy tegoż Rozporządzenia, które zdefiniowało zakres informacji niezbędnych do przygotowania analizy jednostki samorządu terytorialnego, przedmiotem umowy jest opracowanie elementów wniosku o udzielenie pożyczki z budżetu państwa, to jest opracowanie programu naprawczego , zawierającego:

- sporządzenie analizy stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego
- sporządzenie planu przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzenia
- wskazanie efektów finansowych poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych lub naprawczych
- uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania ostrożnościowego lub naprawczego

2. Podsumowanie I WNIOSKI:

- 1) Głównym źródłem dochodów Gminy są subwencje stanowiące średnio 30% dochodów ogółem;
- 2) Zauważalny jest spadek dochodów z tytułu udziałów w PIT i CIT od roku 2009;
- 3) Realizację dochodów budżetu bardzo poprawiły pozyskane dotacje z budżetu UE, które jednak są dochodem incydentalnym;
- 4) W roku 2012 nastąpił znaczący wzrost wykonania dochodów z tytułu podatków lokalnych;
- 5) Podstawowe kierunki wydatków Gminy Koniecpol, to oświata i wychowanie oraz pomoc społeczna;
- 6) W latach 2010 – 2012 wystąpił wzrost wydatków dot. gospodarki komunalnej, transportu, rolnictwa i łowiectwa. Wydatki też związane są przede wszystkim z realizacją zadań współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa i samorządu województwa;
- 7) Gmina przeznaczona średnio 25% swoich wydatków ogółem na inwestycje, co świadczy o dużej aktywności inwestycyjnej;
- 8) Zadłużenie Gminy wg Wieloletniej Prognozy Finansowej w roku 2013 ma wynieść 59,65%, a obsługa długu 10,51%;
- 9) Stan zobowiązań wymagalnych na 30.09.2012 wzrósł o 2.615,30% w stosunku do stanu na 31.12.2011, to jest o kwotę 3.154.460,20 zł;
- 10) Proponowany program restrukturyzacji opiera się na pozyskaniu pożyczki z budżetu państwa w kwocie 3.275.075,97 stanowiącą równowartość zobowiązań wymagalnych. Pożyczka będzie spłacana w latach 2014 – 2022 w ratach miesięcznych w kwocie 34.115,40 zł;
- 11) Koszt restrukturyzacji, to odsetki od pożyczki w kwocie 396.079,51 tys. zł w całym okresie spłaty;
- 12) Realizacja planu naprawczego nakłada na Gminę obowiązek zmniejszenia wydatków bieżących i majątkowych oraz wygenerowania nadwyżki operacyjnej umożliwiającej spłatę pożyczki;
- 13) Brak pozyskania środków z pożyczki na restrukturyzację może doprowadzić do trwałego utrzymywania się wysokiego wskaźnika zadłużenia oraz lawinowego wzrostu poziomu zobowiązań wymagalnych.

3. Analiza stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego.

3.1 Dochody i wydatki budżetu Gminy w latach 2009 -2011 i w okresie I-IX. 2012.

Roczne dochody Gminy w roku 2009 wyniosły prawie 20 mln zł, natomiast w roku 2010 i 2011 osiągnęły wysokość około 25 mln zł. Plan roku 2012 (wg stanu na dzień 30.09.2012) zakłada wykonanie dochodów na poziomie ponad 36 mln zł, przy wykonaniu dochodów za III kwartały tegoż roku w wysokości prawie 22 mln zł, co stanowi 60,83% planu.

Strona wydatkowa Gminy w roku 2009, to kwota prawie 23 mln zł. W latach 2010 i 2011 były to odpowiednio: nieco ponad 21 mln i 31 mln zł. Plan roku 2012 (wg stanu na dzień 30.09.2012), to wydatki w wysokości ponad 33 mln zł, przy wykonaniu za II kwartały ponad 18 mln zł, co stanowi 54,69% planu.

Wynik finansowy budżetu w roku 2009 wyniósł minus 3,063 mln zł. Lata 2010, 2011 również zamknęły się deficytem stanowiącym odpowiednio: 1,217 mln zł i 5,825 mln zł. Plan na rok 2012 (wg stanu na dzień 30.09.2012) zakłada nadwyżkę budżetu w kwocie 2,721 mln zł. Wykonanie za III kwartały zamknęło się nadwyżką w kwocie 3,615 mln zł.

Tabela 1

Dochody, wydatki oraz wynik finansowy Gminy Koniecpol za okres 2009 – IX.2012 (w tys. zł)

	2009	2010	2011	IX.2012
dochody	19 888,00	24 982,00	25 831,00	21 960,00
wydatki	22 951,00	26 199,00	31 656,00	18 345,00
saldo	- 3 063,00	- 1 217,00	- 5 825,00	3 615,00

Źródło: dane sprawozdawcze

Dochody Gminy w roku 2009, to przede wszystkim dochody bieżące. Dochody majątkowe stanowiły zaledwie 0,79% dochodów ogółem (z czego 87%, to dochody ze sprzedaży majątku). W roku 2010 dochody majątkowe wyniosły już 14,58% dochodów ogółem. W roku 2011: 19,07%. Stan na dzień 30.09.2012, to 20,04% dochodów ogółem.

Tabela 2

Dochody i wydatki oraz wynik operacyjny budżetu Gminy Koniecpol (w tys. zł)

	2009	2010	2011	IX.2012
dochody razem	19 888,00	24 981,00	25 831,00	21 961,00
dochody bieżące	19 733,00	21 340,00	20 904,00	17 482,00
dochody majątkowe	155,00	3 641,00	4 927,00	4 479,00
w tym: ze sprzedaży majątku	135,00	178,00	1 090,00	-
wydatki razem	22 951,00	26 199,00	31 655,00	18 346,00
wydatki bieżące	17 495,00	19 326,00	19 929,00	14 956,00
wydatki majątkowe	5 456,00	6 873,00	11 726,00	3 390,00
wynik operacyjny	2 238,00	2 014,00	974,00	2 526,00

Źródło: dane sprawozdawcze

Wydatki majątkowe stanowiły w latach 2009 – 23,77%, 2010 – 26,23%, 2011 – 37,04%, wg stanu na dzień 30.09.2012 – 18,48% wydatków ogółem. W roku 2012 wydatki majątkowe stanowią wartość niższą niż dochody majątkowe – wynika to z kwot uzyskanych jako refundacja wcześniej poniesionych wydatków.

Gmina Koniecpol zgodnie z wytycznymi art. 242 ustawy o finansach publicznych wykazuje nadwyżkę operacyjną czyli dodatni wynik pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Tabela 3

Źródła dochodów Gminy Koniecpol (w zł)

Źródło dochodów	2009	2010	2011	2012 (plan na 30.09.2012)	2012 (wykonanie na 30.09.2012)
Dotacje celowe na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	2 955 388,74 zł	3 279 334,63 zł	3 198 223,57 zł	3 138 795,26 zł	2 377 391,24 zł
Subwencje	8 426 349,00 zł	8 816 176,00 zł	9 149 891,00 zł	9 180 152,00 zł	7 412 616,00 zł
Udziały we wpływach z tytułu podatków (PIT, CIT)	3 404 574,97 zł	3 388 633,08 zł	3 363 087,00 zł	3 892 410,00 zł	2 623 922,85 zł
Podatki lokalne	3 099 358,72 zł	3 043 228,53 zł	3 322 687,95 zł	5 478 950,00 zł	3 039 997,65 zł
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań własnych	547 577,61 zł	1 156 220,68 zł	1 385 664,25 zł	3 640 854,64 zł	493 812,61 zł
Dochody ze sprzedaży majątku	134 965,00 zł	178 098,43 zł	1 090 400,74 zł	2 000 000,00 zł	
Środki z UE	154 316,65 zł	3 699 807,31 zł	3 157 089,92 zł	6 937 542,69 zł	5 315 447,35 zł
Pozostałe	1 165 245,01 zł	1 420 355,95 zł	1 163 691,50 zł	1 833 680,00 zł	697 306,02 zł
RAZEM DOCHODY	19 887 775,70 zł	24 981 854,61 zł	25 830 735,93 zł	36 102 384,59 zł	21 960 493,72 zł

Źródło: dane sprawozdawcze

Dochody Gminy Koniecpol wzrastają sukcesywnie. I tak, w roku 2010 wzrosły one o 25,61% w stosunku do roku 2009. Na ten wzrost wpłynęło przede wszystkim bardzo wysokie wykonanie dochodów w budżecie UE – wzrost o ponad 3,5 mln zł oraz wzrost dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań własnych.

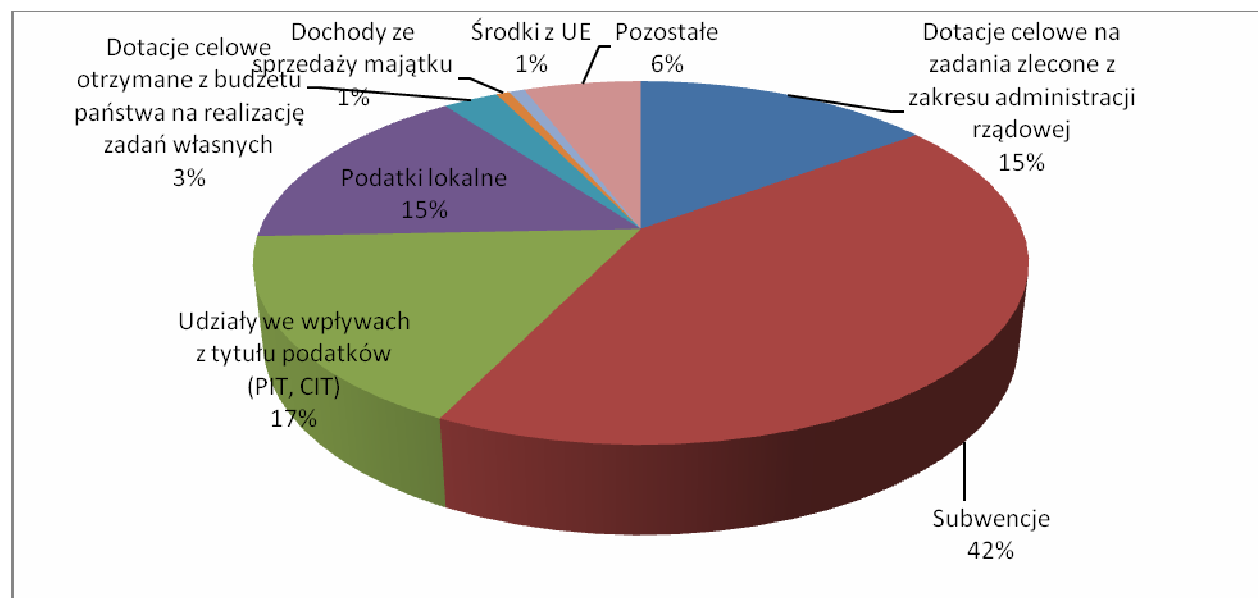
W roku 2011 dochody wzrosły o 3,4% w stosunku do roku 2010.

Plan na dzień 30.09.2012 zakłada wzrost dochodów o 39,77% w stosunku do roku 2011. Przyczyną takiego wzrostu są planowane większe wpływy z tytułu dotacji otrzymanych z budżetu UE (wzrost o 3,78 mln w stosunku do roku 2011), dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań własnych (wzrost o 2,26 mln w stosunku do roku 2011) oraz podatków lokalnych (wzrost o 2,16 mln w stosunku do roku 2011).

Należy jednak zauważyć niebezpieczną tendencję spadku dochodów z tytułu działu w PIT i CIT (wg wykonania za lata 2009-2011). Zagrożone może być również wykonanie dochodów z tytułu sprzedaży majątku planowane w kwocie 2 mln zł, co stanowi bardzo duży wzrost w stosunku do wykonania w latach 2009 i 2010, przy realizacji tych dochodów w kwocie 0 zł wg stanu na dzień 30.09.12. Niskie jest również wykonanie dochodów z budżetu państwa na realizację zadań własnych.

Wykres 1

Struktura dochodów Gminy w roku 2009

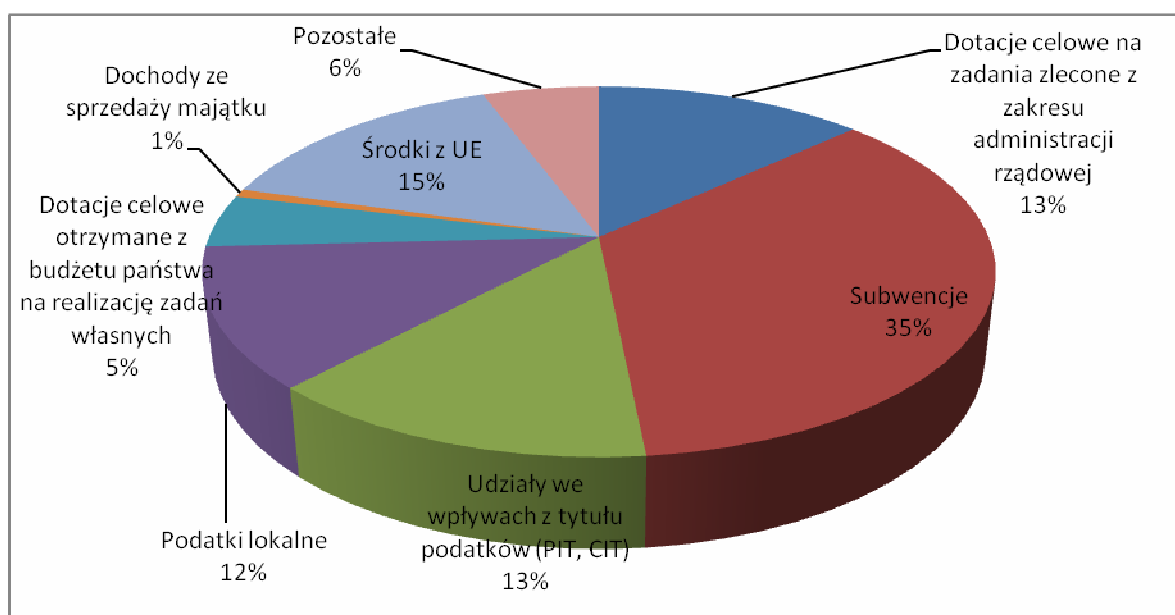

Źródło: dane sprawozdawcze

W roku 2009 podstawowym dochodem Gminy były subwencje z budżetu państwa stanowiące aż 42% dochodów ogółem. Następnie udziały we wpływach z PIT i CIT – 17% dochodów ogółem oraz podatki lokalne i dotacje celowe na zadania zlecone – po 15% dochodów ogółem.

Wykres 2

Struktura dochodów Gminy Koniecpol w roku 2010

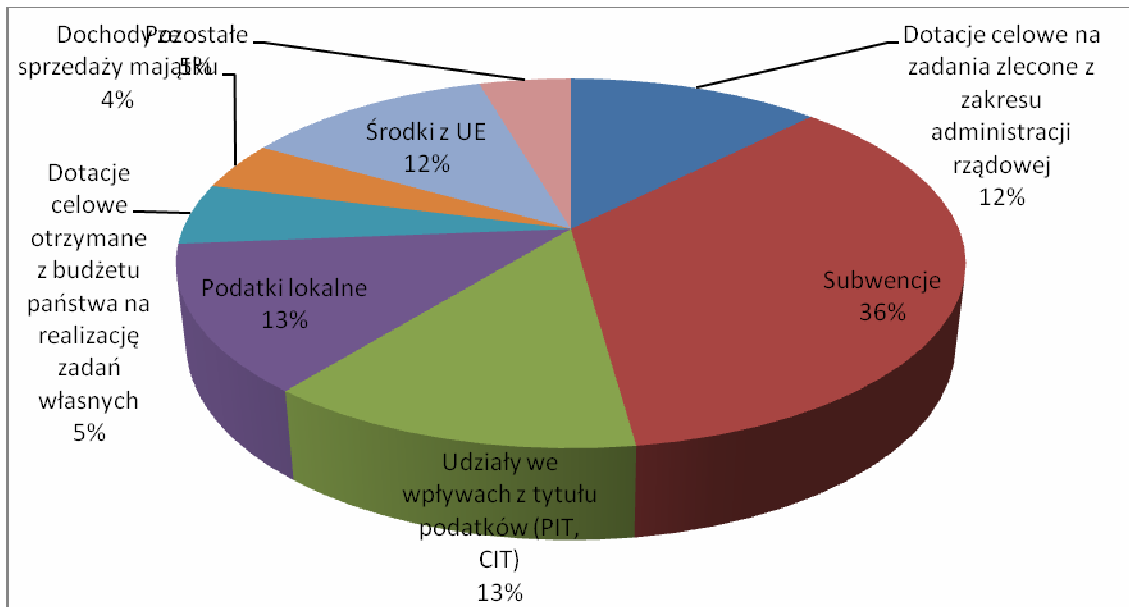
Źródło: dane sprawozdawcze

W roku 2010 subwencje nadal stanowiły główne źródło dochodów, jednak ich udział spadł do 35% dochodów ogółem. Bardzo wzrosły dochody z tytułu dotacji z budżetu UE – 15%, które stanowiły większy udział niż dotacje celowe na zadania zlecone i udziały w PIT i CIT – po 13%, czy podatki lokalne – 12%.

Wykres 3

Struktura dochodów Gminy Koniecpol w roku 2011

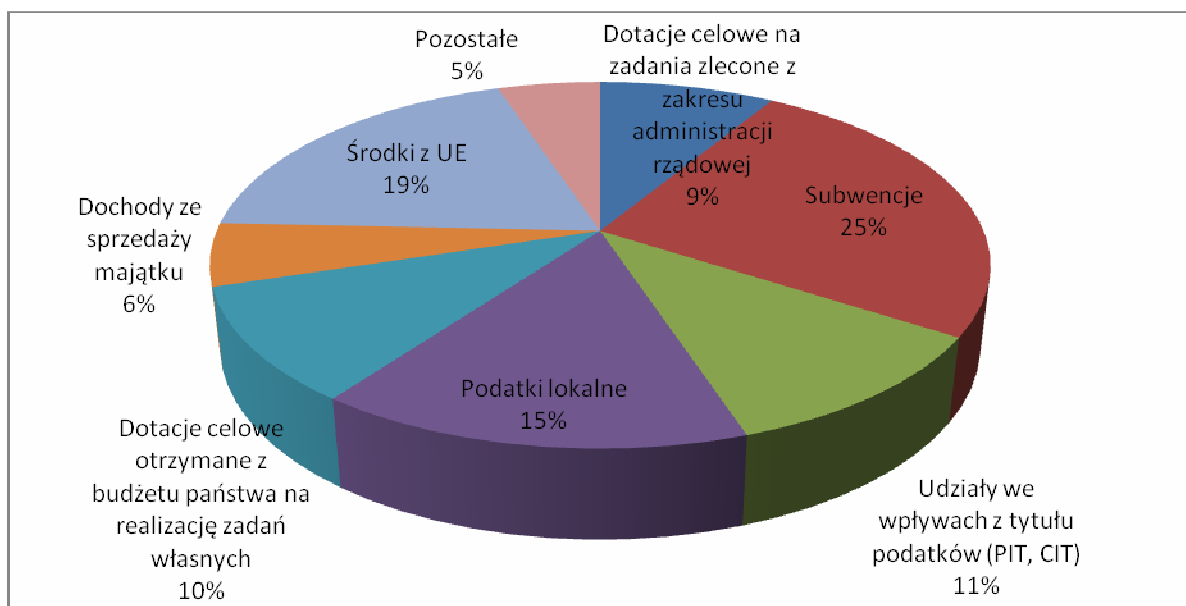

Źródło: dane sprawozdawcze

Rok 2011 – udział subwencji w dochodach utrzymuje się na poziomie roku 2010 – 36%. Kolejne źródła dochodów, to udziały w PIT i CIT oraz podatki lokalne (których udział wzrósł) – po 13% oraz środki z budżetu UE i dotacje celowe na zadania zlecone – po 12%.

Wykres 4

Struktura dochodów Gminy Koniecpol wg planu na dzień 30.09.12

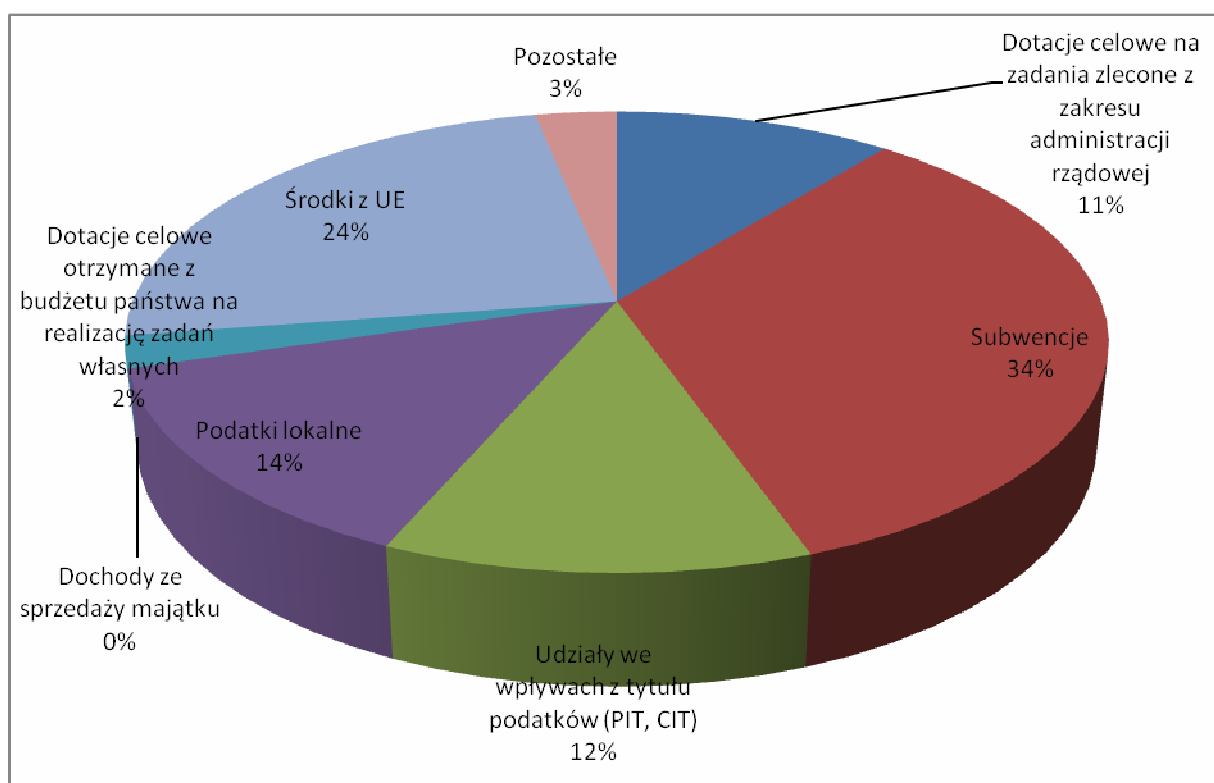
Źródło: dane sprawozdawcze

Plan na 30.09.12 zakłada spadek udziału subwencji w generowaniu dochodów (25%) przy wzroście środków z budżetu UE (19%). Dochody mają wzrosnąć również na skutek wzrostu udziałów podatków lokalnych w dochodach ogółem (15%). Pozostałe dochody, to udziały w PIT i CIT – 11% oraz dotacje celowe na zdania zlecone (10%).

Tę strukturę potwierdza wykonanie budżetu na dzień 30.09.12, gdzie podstawowym źródłem dochodów są środki pochodzące z budżetu UE.

Wykres 5

Struktura dochodów Gminy Koniecpol wg wykonania na dzień 30.09.12

Źródło: dane sprawozdawcze

Tabela 4*Źródła dochodów Gminy Koniecpol wg działów klasyfikacji budżetowej*

Dział (wg klasyfikacji budżetowej)	2009	2010	2011	2012 (plan na 30.09.12)	2012 (wykonanie na 30.09.2012)
010 - Rolnictwo i łowiectwo	194 390,12	185 029,30	421 474,13	3 150 226,33	2 571 220,44
020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
600 - Transport i łączność	0,00	374 540,00	1 439 320,00	3 251 655,14	751 654,27
630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
700 - Gospodarka mieszkaniowa	172 762,55	216 833,29	1 112 477,83	2 045 000,00	30 020,61
710 - Działalność usługowa	1 500,00	1 500,00	1 500,00	2 000,00	1 000,00
730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
750 - Administracja publiczna	502 379,06	640 096,49	266 209,97	530 476,00	123 881,94
751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	19 507,00	53 212,00	19 199,00	1 813,00	1 359,00
752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż	0,00	170 000,00	0,00	0,00	0,00
755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	6 745 054,04	6 690 406,31	6 685 774,95	9 692 360,00	5 901 565,26
757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
758 - Różne rozliczenia	8 426 349,00	8 816 176,00	9 149 891,00	9 180 152,00	7 412 616,00
801 - Oświata i wychowanie	233 501,60	2 724 879,00	483 737,46	590 131,00	560 275,62
803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
851 - Ochrona zdrowia	0,00	1 001 774,98	0,00	995 351,91	596 907,78
852 - Pomoc społeczna	3 275 960,72	3 574 206,13	3 591 770,44	3 743 023,21	2 728 119,92
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00		0,00
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	296 173,65	265 450,84	230 944,41	184 826,00	131 955,50
900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	20 197,96	267 750,27	1 595 436,74	1 942 370,00	1 149 917,38
921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
926 - Kultura fizyczna i sport	0,00	0	833 000	793 000	0
RAZEM DOCHODY	19 887 775,70	24 981 854,61	25 830 735,93	36 102 384,59	21 960 493,72

Źródło: dane sprawozdawcze

Dochody Gminy są generowane przede wszystkim w dziale 758 – a więc są to środki pochodzące z subwencji z budżetu państwa, następnie w dziale 756 – dochody z podatków lokalnych oraz udziałów we wpływach z PIT i CIT.

W roku 2010 nastąpił znaczny wzrost dochodów w dziale 801 – oświata i wychowanie oraz 851 – ochrona zdrowia. Związane było to z realizacją zadań na termomodernizację szkół ze środków unijnych (zadanie realizowane wspólnie przez 3 gminy, gdzie Koniecpol był liderem) oraz zadaniem związanym z zakupem sprzętu i aparatury medycznej dla Miejskiej Przychodni Rejonowej w Koniecpolu (środki z budżetu UE).

Z kolei w roku 2011 nastąpił wzrost dochodów w dziale 700 – gospodarka mieszkaniowa oraz 900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Dochody w tych działach, to kolejno dochody ze sprzedaży nieruchomości oraz dotacja z budżetu UE i przeznaczona na zadanie – Budowa stacji do segregacji odpadów komunalnych.

Plan roku 2012 zakłada duży wzrost dochodów w dziale 010 – rolnictwo i łowiectwo, 700 – gospodarka mieszkaniowa oraz 900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Związane jest to kolejno z pozyskaniem środków z Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich na budowę wodociągu wiejskiego, założoną sprzedażą nieruchomości oraz budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Koniecpolu (środki z budżetu UE).

Podsumowanie:

1. Głównym źródłem dochodów Gminy są subwencje stanowiące średnio 30% dochodów ogółem.
2. Zauważalny jest spadek dochodów z tytułu udziałów w PIT i CIT od roku 2009.
3. Realizację dochodów budżetu bardzo poprawiły pozyskane dotacje z budżetu UE, które jednak są dochodem incydentalnym.
4. W roku 2012 nastąpił znaczący wzrost wykonania dochodów z tytułu podatków lokalnych.

Tabela 5*Wybrane kierunki wydatków Gminy Koniecpol*

Kierunki wydatków	2009	2010	2011	2012 (plan na 30.09.12)	2012 (wykonanie na 30.09.2012)
Wynagrodzenia z pochodnymi	9 502 994,28	10 431 142,80	10 666 357,73	11 653 448,00	8 098 152,06
Wydatki na inwestycje	5 455 841,73	6 872 830,08	11 706 366,17	7 288 626,28	3 389 724,91
Wydatki na remonty	225 095,50	581 809,38	465 973,68	2 809 400,00	40 775,54
Zakup materiałów i wyposażenia	746 225,93	507 936,41	664 081,03	903 320,83	441 768,21
Razem wydatki (wybrane)	15 930 157,44	18 393 718,67	23 502 778,61	22 654 795,11	11 970 420,72
Wydatki wg wykonania	22 950 952,00	26 199 090,00	31 655 846,00	33 380 380,00	18 345 487,00

Źródło: dane sprawozdawcze

Główne kierunki wydatków Gminy, to wynagrodzenia z pochodnymi stanowiące w roku 2009 - 41,41% wydatków ogółem. W kolejnych latach stanowiły one odpowiednio: 2010 – 39,81%, 2011 – 33,69%, plan na 30.09.12 – 34,91%.

Z kolei wydatki na inwestycje w stosunku do wydatków ogółem, to w roku 2009 – 23,77%, 2010 – 26,23%, 2011 – 36,98% i wg planu na dzień 30.09.12 – 21,84%. Wskazują one na dużą aktywność inwestycyjną Gminy.

Wydatki na remonty stanowią ułamek procentowy wydatków ogółem poza rokiem 2011. Gmina Koniecpol otrzymała wówczas środki na wydatki remontowe związane z likwidacją skutków powodzi.

Tabela 6*Kierunki wydatków Gminy Koniecpol wg działów*

Dział (wg klasyfikacji budżetowej)	2009	2010	2011	2012 (plan na 30.09.12)	2012 (wykonanie na 30.09.2012)
010 - Rolnictwo i łowiectwo	396 609,99	225 341,79	5 319 023,39	1 186 942,49	284 059,45
020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
600 - Transport i łączność	920 601,15	771 718,93	2 987 841,97	3 703 265,14	639 296,44
630 - Turystyka	0,00	14 640,00	14 760,00	50 000,00	0,00
700 - Gospodarka mieszkaniowa	93 530,23	95 903,35	52 339,39	492 000,00	25 742,27
710 - Działalność usługowa	17 876,47	18 080,09	1 509,59	62 200,00	5 535,00
730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
750 - Administracja publiczna	2 539 462,30	2 537 322,22	2 770 063,29	3 098 646,00	2 060 650,59
751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	19 507,00	53 212,00	19 199,00	1 813,00	1 359,00
752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż	269 847,37	329 590,82	139 844,55	174 500,00	77 802,14
755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	60 810,22	48 571,00	42 295,45	0,00	0,00
757 - Obsługa długu publicznego	262 909,75	510 410,12	570 336,78	728 177,00	556 190,30
758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	102 185,00	177 000,00	0,00
801 - Oświata i wychowanie	8 960 602,88	10 678 117,40	9 698 165,83	11 426 731,00	7 380 706,00
803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
851 - Ochrona zdrowia	2 479 614,09	3 889 260,04	584 057,27	1 632 000,00	1 411 258,41
852 - Pomoc społeczna	3 549 946,06	3 913 706,47	3 961 112,30	4 152 023,21	2 862 402,65
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	535 374,57	465 862,11	410 633,34	492 670,00	294 059,03
900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 201 572,21	2 057 838,80	3 172 246,74	4 317 151,05	2 333 336,68
921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	571 700,00	539 083,08	617 741,99	605 000,00	369 317,00
925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
926 - Kultura fizyczna i sport	70 988,00	50 432,56	1 192 490,94	1 080 760,00	43 772,70
RAZEM WYDATKI	22 950 952,29	26 199 090,78	31 655 846,82	33 380 878,89	18 345 487,66

Źródło: dane sprawozdawcze

Główne kierunki wydatków Gminy Koniecpol, to w roku 2009:

oświata i wychowanie - 39,04%

pomoc społeczna – 15,47%

administracja publiczna – 11,06%

ochrona zdrowia – 10,80%

w roku 2010:

oświata i wychowanie – 40,76%

pomoc społeczna – 14,94%

ochrona zdrowia – 14,85%

administracja publiczna – 9,68%

Wzrost wydatków na oświatę i ochronę zdrowia w roku 2010 był spowodowany realizacją zadań termo modernizacyjnych szkół w trzech gminach (Gmina Koniecpol była liderem) z udziałem środków unijnych oraz zadaniem związanym z zakupem aparatury medycznej dla Miejskiej Przychodni Rejonowej w Koniecpolu (również z udziałem środków unijnych).

w roku 2011:

oświata i wychowanie – 30,64%

rolnictwo i łowiectwo – 16,80%

pomoc społeczna – 12,51%

gospodarka komunalna – 10,02%

wzrost wydatków na rolnictwo oraz gospodarkę komunalną w roku 2011 dotyczył realizacji zadania budowy wodociągu wiejskiego z udziałem środków unijnych

wg planu na dzień 30.09.12:

oświata i wychowanie – 34,23%

gospodarka komunalna – 12,93%

pomoc społeczna – 12,44%

transport i łączność – 11,09%

Wzrost wydatków na gospodarkę komunalną oraz transport w roku 2012 dotyczył zadania budowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wydatków związanych z usuwaniem skutków powodzi (w tym ze środków unijnych).

Podsumowanie:

1. Podstawowe kierunki wydatków Gminy Koniecpol, to oświata i wychowanie oraz pomoc społeczna
2. W latach 2010 – 2012 występuje wzrost wydatków dot. gospodarki komunalnej, transportu, rolnictwa i łowiectwa. Wydatki też wiązane są przede wszystkim z realizacją zadań współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz dotacji z budżetu państwa i samorządu województwa (realizacja dwóch Orlików)
3. Gmina przeznaczona średnio 25% swoich wydatków ogółem na inwestycje, co świadczy o dużej aktywności inwestycyjnej.

3.2 Zobowiązania Gminy

Na dzień 30.09.2012 wartość kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Gminę wynosiła 1.180.000 zł. Stan zadłużenia Gminy ogółem na dzień 30.09.2012 wynosił: 17.089.877,91 zł, z tego z tytułu kredytów i pożyczek: 12.750.606,15 zł oraz zobowiązań wymagalnych: 3.275.075,97 zł.

Dodatkowo, Gmina udzieliła poręczeń następującym podmiotom:

w 2005r. Spółdzielni Mieszkaniowej w Koniecpolu na kwotę 130.000 zł do 31.12.2014

w 2006r. Spółdzielni Mieszkaniowej w Koniecpolu na kwotę 300.000 zł do 23.04.2016

Wykaz zaciągniętych kredytów i pożyczek przedstawia tabela:

Tabela 7

Lp	Podmiot	data uruchomienia	wysokość zobowiązania	oprocentowanie	termin spłaty	wartość jednej raty	częstotliwość płatności	stan zobowiązań na dzień 30.09.12
1	NFOŚiGW	04.08.2003	1 000 000,00 zł	0,1 redyskonta weksła	31.03.2014	zł 25 000,00	kwartalnie	150 000,00 zł
2	BS Koniecpol	18.05.2007	3 000 000,00 zł	WIBOR 1M + 0,2	30.11.2013	zł 41 000,00	miesięcznie	575 000,00 zł
3	BS Koniecpol	01.08.2008	1 800 000,00 zł	WIBOR 1M + 0,1	31.12.2013	zł 30 000,00	miesięcznie	450 000,00 zł
4	BOŚ SA	30.07.2009	2 500 000,00 zł	WIBOR 1M + 1,8	31.12.2015	zdywersyfikowane	miesięcznie	1 345 000,00 zł
5	BOŚ SA	16.02.2009	1 500 000,00 zł	WIBOR 1M + 2,85	31.12.2014	zdywersyfikowane	miesięcznie	750 000,00 zł
6	BGK	05.10.2010	3 200 000,00 zł	WIBOR 1M + 0,51	30.11.2019	zdywersyfikowane	miesięcznie	2 990 000,00 zł
7	ING Bank Śląski	06.07.2011	4 196 686,72 zł	WIBOR 1M + 0,86	31.12.2021	zdywersyfikowane	miesięcznie	4 175 600,00 zł
8	WFOŚiGW	2011, 2012	803 313,28 zł	0,6 redyskonta weksła	15.12.2021	zdywersyfikowane	miesięcznie	736 174,57 zł
9	BGK	2011, 2012	3 042 549,07 zł	0,25 st.rentowności 52 tyg. bonów skarbowych	2012	potrącenia ze środków ARiMR		398 831,58 zł
10	BS Koniecpol	30.08.2012	2 000 000,00 zł	WIBOR 1M + 1,67	31.12.2021	zdywersyfikowane	miesięcznie	1 180 000,00 zł
RAZEM								12 750 606,15 zł

Źródło: dane sprawozdawcze

Zgodnie ze sprawozdaniami Rb-Z zobowiązania Gminy przedstawiają się następująco:

Tabela 8

	Rodzaj zobowiązania	stan zobowiązań na 31.12.2011	stan zobowiązania na 30.09.2012	zmiana w %	zmiana w zł
I.	Zobowiązania długoterminowe, w tym:	16 685 230,63 zł	13 814 801,94 zł	82,80%	2 870 428,69 zł
	Kredyty, pożyczki	15 468 334,84 zł	12 750 606,15 zł	82,43%	2 717 728,69 zł
	Umowy długoterminowe	1 216 895,79 zł	1 064 195,79 zł	87,45%	152 700,00 zł
II.	Zobowiązania wymagalne	120 615,77 zł	3 275 075,97 zł	2715,30%	- 3 154 460,20 zł
	grupa III razem	80 435,35 zł	1 695 560,67 zł	2107,98%	- 1 615 125,32 zł
	przedsiębiorstwa niefinansowe	8 200,21 zł	1 284 987,51 zł	15670,18%	- 1 276 787,30 zł
	gospodarstwa domowe	30 931,89 zł	272 425,65 zł	880,73%	- 241 493,76 zł
	instytucje niekomercyjne	1 048,32 zł	22 102,14 zł	2108,34%	- 21 053,82 zł
	RAZEM I i II	16 805 846,40 zł	17 089 877,91 zł	101,69%	- 284 031,51 zł

Źródło: dane sprawozdawcze

Suma zobowiązań wg stanu na 31.12.2011 wyniosła 16.805.846,40 zł. Z tego 99,28% stanowiły kredyty i pożyczki oraz umowy długoterminowe, a jedynie 0,72% - zobowiązania wymagalne. Sytuacja diametralnie zmieniła się wg stanu na 30.09.2012, gdzie stan zobowiązań ogółem zwiększył się jedynie o 1,69%, z czego zmalały zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz umów długoterminowych, niestety wzrosły zobowiązania wymagalne o 2.615,30%, to jest o kwotę 3.154.460,20 zł w stosunku do stanu na dzień 31.12.2011 (stanowi ona 8,74% planowanych w roku 2012 dochodów ogółem). O ile nie budzi niepokoju kwota zobowiązań z tytułu spłat kredytów i pożyczek oraz umów długoterminowych, gdyż maleje – zgodnie z harmonogramem spłat, o tyle skokowy wzrost zobowiązań wymagalnych jest sytuacją niepokojącą. Zobowiązania wymagalne na koniec roku 2011 stanowiły kwotę zaledwie 120.615,77 zł, z czego były to zobowiązania głównie wobec grupy III (obejmująca zgodnie z Instrukcją do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych takie podmioty jak: jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze samorządowych jednostek budżetowych, gminne, powiatowe lub wojewódzkie fundusze celowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw, w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków, spółek prawa handlowego), a zatem w tym przypadku m.in. zobowiązania Zakładu Usług Komunalnych. Wg stanu na dzień 30.09.2012 zobowiązania

wymagalne wynoszą już 3.275.075,97 zł. Zobowiązania wymagalne stanowią bardzo duży odsetek zobowiązań ogółem – 19,16%. Dotyczą one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług wobec przedsiębiorstw niefinansowych, a zatem są to zgodnie z wytycznymi GUS są to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, zatrudniające więcej niż 9 osób w kwocie 1.284.987,51 zł. Drugą co do wielkości grupą wierzycieli jest ponownie grupa III. W analizowanym przypadku zobowiązania te wynoszą 1.310.495,41 zł i dotyczą przede wszystkim zobowiązań Zakładu Usług Komunalnych wobec kontrahentów oraz Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół Miasta i Gminy w Koniecpolu z tytułu wypłaty 13-tek oraz wyrównania dla nauczycieli.

Tak skokowy wzrost oraz wysoki udział zobowiązań wymagalnych bezpośrednio przekłada się na zadłużenie Gminy ogółem i może powodować problemy związane z przekroczeniem ustawowego limitu długu.

Zobowiązania wymagalne stanowią zaległe płatności Gminy, które jak widać ze sprawozdania Rb – Z wykazują tendencję lawinowo rosnącą. W tej sytuacji, aby nie doprowadzić do kolejnego gwałtownego wzrostu zobowiązań wymagalnych należy znaleźć źródło finansowania spłaty zobowiązań wymagalnych.

Poniżej wykazano w tabeli podstawowe wskaźniki opisujące sytuację finansową jednostki.

Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem stanowi wielkość prawidłową. Nadwyżka operacyjna również kształtuje się na poziomie prawidłowym. Wskaźnik zadłużenia ogółem natomiast jest niepokojąco wysoki, w roku 2011 przekracza nawet limit ustawowy. Wskaźnik obsługi długu jest wartością prawidłową. Wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej potwierdza aktywność inwestycyjną gminy.

Tabela 9

oznaczenie wskaźnika	sposób obliczenia	lata			
		2009	2010	2011	wykonanie na 30.09.12
udział db w dochodach	dochody bieżące/ dochody ogółem	99,22%	85,42%	80,93%	79,61%
udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	nadwyżka operacyjna / dochody ogółem	11,25%	8,06%	3,77%	11,50%
wskaźnik zadłużenia	zadłużenie / dochody ogółem	50,15%	43,35%	65,06%	77,82%
wskaźnik obsługi długu	obsługa długu / dochody ogółem	1,32%	1,76%	2,21%	2,53%
wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej	wydatki inwestycyjne / dochody ogółem	27,43%	27,51%	45,40%	15,44%

W analizowanym przypadku i ze względu na charakter problemu oraz sytuacji finansowej Gminy najbezpieczniejszym narzędziem jest pożyczka z budżetu państwa na zapłatę zobowiązań wymagalnych. Zaciągnięcie takiej pożyczki jest tym bardziej uzasadnione, że zgodnie z przedstawioną tabelą pokazującą podstawowe wskaźniki finansowe oraz na podstawie wcześniej przedstawionych analiz dochodów i wydatków Gmina:

- 1) od roku 2009 osiąga właściwą nadwyżkę operacyjną;
- 2) wskaźnik obsługi długu w roku 2013 planuje się na poziomie 10,51 %, co zbliża go do granicy ustawowej, a zatem nie ma możliwości zaciągnięcia nowego zobowiązania na spłatę wcześniej uruchomionych kredytów lub pożyczek, a jedynie na spłatę zobowiązań wymagalnych przy jednoczesnym niskim poziomie obsługi tego nowego długu, który zagwarantuje możliwość spłaty zobowiązań długoterminowych;
- 3) bardzo wysoki wskaźnik zadłużenia ogółem pozwala na zaciągnięcie kolejnego zobowiązania jedynie na warunkach umożliwiających spłatę zobowiązań wymagalnych.

Z uwagi na powyższe poniżej zamieszczono tabelę zawierającą prognozę kwoty długu Gminy Koniecpol (na rok budżetowy oraz 3 kolejne lata) – wg danych pochodzących z Gminy:

Tabela 10

Wyszczególnienie	2012 - plan na 30.09.2012	2012 - wykonanie na 30.09.2012	2013	2014	2015
dochody bieżące	27 273 603,61	17 481 795,94	24 056 513,59	26 000 000,00	27 000 000,00
dochody majątkowe, w tym:	8 828 780,98	4 478 697,78	1 771 643,80	5 000 000,00	0,00
dochody ze sprzedaży majątku	2 000 000,00	0,00	1 000 000,00	5 000 000,00	
dochody razem	36 102 384,59	21 960 493,72	25 828 157,39	31 000 000,00	27 000 000,00
wydatki bieżące	26 092 252,61	14 955 762,75	24 055 162,69	25 509 430,00	24 391 415,00
spłaty poręczeń	62 177,00	0,00	62 177,00	62 580,00	42 750,00
obsługa długu	665 000,00	556 190,30	600 000,00	360 000,00	300 000,00
wydatki majątkowe	7 288 626,28	3 389 724,91	3 741 943,80	4 025 570,00	1 128 585,00
wydatki razem	33 380 878,89	18 345 487,66	27 797 106,49	29 535 000,00	25 520 000,00
wynik finansowy	2 721 505,70	3 615 006,06	-1 968 949,10	1 465 000,00	1 480 000,00
rozchody	5 014 549,07	3 897 728,69	2 052 000,00	1 465 000,00	1 480 000,00
spłaty pożyczek, kredytów i obligacji	5 014 549,07	3 897 728,69	2 052 000,00	1 465 000,00	1 480 000,00
konsolidacja	0,00	0,00	0,00	0,00	
udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	
wyłączenia	3 111 462,35	2 466 328,69	0,00	0,00	
przychody	2 293 043,37	1 310 974,84	4 020 949,10	0,00	0,00
kredyty i pożyczki	2 223 214,23	1 180 000,00	4 000 000,00	0,00	
wolne środki	69 829,14	130 974,84	20 949,10	0,00	
konsolidacja	0,00	0,00	0,00	0,00	
nadwyżka	0,00	0,00	0,00	0,00	
spłata pożyczek	0,00	0,00	0,00	0,00	
bilans budżetu	0,00	1 028 252,21	0,00	0,00	0,00
wynik operacyjny (db-wb)	1 181 351,00	2 526 033,19	1 350,90	490 570,00	2 608 585,00
zadłużenie ogółem na koniec roku	13 693 895,79	17 089 877,91	15 406 095,79	13 695 295,79	11 943 795,79
wskaźnik 60% (bez wyłączeń)	37,93%	77,82%	59,65%	44,18%	44,24%
wskaźnik 15% (bez wyłączeń)	2,01%	2,53%	10,51%	6,09%	6,75%
prawa strona wzoru	0,09566	0,08527	0,08527	0,06894	0,10134
lewa strona wzoru	0,15904	0,20282	0,10509	0,06089	0,06751
relacja z art. 243	-0,06338	-0,11755	-0,01982	0,00805	0,03383

Źródło: dane sprawozdawcze

Powyższa tabela wskazuje, że w przypadku braku realizacji zakładanych dochodów przy obecnym stanie zobowiązań (w tym wymagalnych) istnieje duże niebezpieczeństwo przekroczenia ustawowego progu zadłużenia wynoszącego 60%. Gmina posiada również dosyć wysoki wskaźnik spłaty w roku 2013, co uniemożliwia zastosowanie konsolidacji

kredytów. Również analiza tabeli z wymienionymi kredytami i pożyczkami pokazuje, że zobowiązania te są zaciągnięte na bardzo korzystnych warunkach obecnie niedostępnych na rynku kredytowym.

Wskaźnik zadłużenia 60% przy stanie zobowiązań w kwocie 17.089.877,91 zł zostanie przekroczony w przypadku, gdy dochody ogółem zostaną wykonane w kwocie mniejszej niż 28.483.129,85 zł (punkt brzegowy).

Analizując realizację budżetu wg stanu na dzień 30.09.2012 wykonanie dochodów bieżących wyniosło: 17.481.795,94 zł. Zakładając proporcjonalną realizację dochodów bieżących w kolejnych miesiącach wykonanie może wynieść około 23,31 tys zł. Przyjmując również wykonanie dochodów majątkowych na poziomie wykonania na 30.09.2012 w kwocie 4.478.697,78 zł mamy przewidywane wykonanie dochodów na poziomie 27,79 tys zł, co oznacza zadłużenie ogółem 61,50%. W obliczeniach nie uwzględniono wyłączeń ze względu na ograniczenia wynikające z art. 243 ust 3 i 4 ustawy o finansach publicznych:

„3. Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się do:

1) wykupów papierów wartościowych, spłat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, z wyłączeniem odsetek od tych zobowiązań,
2) poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 – w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków.

4. W przypadku gdy określone w umowie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostaną przekazane lub po ich przekazaniu zostanie orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać kredytów, pożyczek ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, o której mowa w ust. 1.”

Poniższa tabela pokazuje symulację wyników:

Tabela 11

Wyszczególnienie	2012 - plan na 30.09.2012	2012 - wykonanie na 30.09.2012	2012 wykonanie - punkty brzegowe
dochody bieżące	27 273 603,61	17 481 795,94	24 004 432,07
dochody majątkowe, w tym:	8 828 780,98	4 478 697,78	4 478 697,78
dochody ze sprzedaży majątku	2 000 000,00	0,00	0,00
dochody razem	36 102 384,59	21 960 493,72	28 483 129,85
wydatki bieżące	26 092 252,61	14 955 762,75	
spłaty poręczeń	62 177,00	0,00	
obsługa długu	665 000,00	556 190,30	665 000,00
wydatki majątkowe	7 288 626,28	3 389 724,91	
wydatki razem	33 380 878,89	18 345 487,66	
wynik finansowy	2 721 505,70	3 615 006,06	
rozchody	5 014 549,07	3 897 728,69	
spłaty pożyczek, kredytów i obligacji	5 014 549,07	3 897 728,69	
konsolidacja	0,00	0,00	
udzielone pożyczki	0,00	0,00	
wyłączenia	3 111 462,35	2 466 328,69	
przychody	5 568 119,34	4 586 050,81	
kredyty i pożyczki	2 223 214,23	1 180 000,00	
wolne środki	69 829,14	130 974,84	
konsolidacja	0,00	0,00	
nadwyżka	0,00	0,00	
spłata pożyczek	0,00	0,00	
bilans budżetu	0,00	4 303 328,18	
wynik operacyjny (db-wb)	1 181 351,00	2 526 033,19	
zadłużenie ogółem na koniec roku	13 693 895,79	17 089 877,91	17 089 877,91
w tym zbowiązania wymagalne	3 275 075,97	3 275 075,97	3 275 075,97
wskaźnik 60% (bez wyłączeń)	37,93%	47,34%	60,00%
wskaźnik 60% (z wyłączeniami)		40,51%	
wskaźnik 15% (bez wyłączeń)	2,01%	2,53%	2,33%
prawa strona wzoru	0,09566	0,08527	
lewa strona wzoru	0,15904	0,20282	
relacja z art. 243	-0,06338	-0,11755	

Źródło: dane sprawozdawcze

4. Plan przedsięwzięć naprawczych z harmonogramem wprowadzania

4.1 Plan przedsięwzięć

W celu poprawy sytuacji budżetu Gmina zamierza wprowadzić następujące działania naprawcze:

- zmniejszenie wydatków bieżących
- maksymalizację wykonania dochodów
- ograniczenie inwestycji
- restrukturyzację zadłużenia poprzez pozyskanie pożyczki z budżetu państwa celem bieżącej poprawy płynności i realizacji wymogów wskaźnika zadłużenia 60% oraz spłatę zobowiązań wymagalnych

W budżecie brak jest środków na pokrycie zobowiązań wymagalnych. Ewentualny kredyt zaciągany na spłatę tych zobowiązań może skutkować brakiem możliwości dotrzymania wskaźników dyscypliny budżetowej. W tej sytuacji celem wyprowadzenia Gminy z sytuacji kryzysu finansowego konieczne jest zasilenie budżetu dodatkowymi środkami. Nie jest możliwa konsolidacja kredytów i ewentualna spłata części zadłużenia z tego tytułu, gdyż oprocentowanie obecnego długu jest bardzo korzystne a obecne warunki rynkowe nie dają szansy na mniejsze stawki procentowe. W tej sytuacji najlepszym rozwiązaniem wydaje się pozyskanie przez Gminę pożyczki z budżetu państwa na podstawie art. 224 ustawy o finansach publicznych. Dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto, że Gmina otrzyma w roku 2013 pożyczkę z budżetu państwa w wysokości równej zobowiązaniom wymagalnych, czyli w kwocie: 3.275.075,97 zł, którymi natychmiast ureguluje te zobowiązania, a pożyczka oprocentowana 3% w skali roku zostanie spłacona w 12 rocznych ratach w latach 2014 – 2022 w kwocie 30.324,78 zł miesięcznie. Oprocentowanie stanowić będzie kwotę 396.079,51 tys. zł całym okresie spłaty.

- zmniejszenie wydatków bieżących

W ramach działań oszczędnościowych Gmina w ramach już planowanych wydatków bieżących musi uwzględnić kwotę spłaty zobowiązań wymagalnych, jak również obsługę pożyczki z budżetu państwa. W latach 2013 i dalej przyjęto brak wzrostu wynagrodzeń oraz ograniczenie wydatków na remonty oraz zakupy bieżące.

- maksymalizację wykonania dochodów

Maksymalizację dochodów, na które Gmina ma wpływ – przede wszystkim podatki oraz opłaty lokalne.

- ograniczenie inwestycji

W latach 2013 i dalej nie przewiduje się takiego wysokiego poziomu wydatków majątkowych, jak w latach poprzednich. Plan został ograniczony do niezbędnego minimum.

- restrukturyzację zadłużenia poprzez pozyskanie pożyczki z budżetu państwa celem bieżącej poprawy płynności i realizacji wymogów wskaźnika zadłużenia 60% oraz spłatę zobowiązań wymagalnych

Jak już wyżej wspomniano płynność finansowa Gminy jest bardzo zła – Gmina posiada wysoki wskaźnik wydatków wymagalnych. Pozyskanie pożyczki z budżetu państwa celem likwidacji tychże zobowiązań pozwoliłoby Gminie na prawidłowe funkcjonowanie i realizację zadań ustawowych przy zachowaniu harmonijnej spłaty obecnego zadłużenia.

4.2 Harmonogram wprowadzania

Harmonogram działań naprawczych został umieszczony w poniższej tabeli razem z opisem osoby odpowiedzialnej, efektów działania oraz terminu realizacji.

Tabela 12

Rodzaj podejmowanych działań	Podmioty odpowiedzialne	Efekt	Termin realizacji
Prace przygotowawcze			
Opracowanie "Programu naprawczego dla Gminy Koniecpol"	Audit Consulting	"Program naprawczy dla Gminy Koniecpol"	grudzień 2012
Przyjęcie programu naprawczego	Rada Gminy	Uchwała rady Gminy w sprawie przyjęcia "Programu .."	styczeń 2013
Ewentualna korekta do projektu budżetu - zgodna z opracowanym Programem	burmistrz	autopoprawka do projektu budżetu	styczeń 2013
Złożenie do Ministerstwa Finansów wniosku o przyznanie pożyczki, o której mowa w art. 224 ustawy o finansach publicznych	burmistrz		luty 2013
Działania restrukturyzacyjne			
Restrukturyzacja wydatków na remonty	burmistrz	optymalizacja wydatków i maksymalizacja dochodów	2013 - 2022
Restrukturyzacja wydatków na inwestycje	burmistrz		
Restrukturyzacja innych wydatków bieżących	burmistrz		
Monitoring realizacji dochodów własnych	burmistrz		

5. Przewidywane efekty przedsięwzięć naprawczych oraz przyjęte założenia.

5.1 Prognoza budżetu Gminy do roku 2022 z proponowanymi przedsięwzięciami naprawczymi.

Przewidywane efekty przedsięwzięć w postaci pożyczki restrukturyzacyjnej z budżetu państwa na spłatę zobowiązań wymagalnych, to poprawa płynności finansowej Gminy i umożliwienie jej realizacji zadań ustawowych z uwzględnieniem terminowej spłaty pozostałych zobowiązań.

Poniższa tabela przedstawia prognozę budżetu na rok bieżący i kolejne lata do roku 2022 przy założeniu pozyskania pożyczki z budżetu państwa na zobowiązania wymagalne:

Wyszczególnienie	2012 - plan na 30.09.2012	2012 - wykonanie na 30.09.2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
dochody bieżące	27 273 603,61	17 481 795,94	24 056 513,59	26 000 000,00	27 000 000,00	27 000 000,00	27 500 000,00	27 500 000,00	28 000 000,00	28 000 000,00	28 500 000,00	28 500 000,00
dochody majątkowe, w tym:	8 828 780,98	4 478 697,78	1 771 643,80	1 724 924,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
dochody ze sprzedaży majątku	2 000 000,00	0,00	1 000 000,00	1 724 924,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
dochody razem	36 102 384,59	21 960 493,72	25 828 157,39	27 724 924,03	27 000 000,00	27 000 000,00	27 500 000,00	27 500 000,00	28 000 000,00	28 000 000,00	28 500 000,00	28 500 000,00
wydatki bieżące	26 092 252,61	14 955 762,75	24 055 162,69	25 509 430,00	23 982 030,51	23 910 615,51	24 530 615,51	24 630 615,51	25 330 615,51	25 530 615,51	25 730 615,51	27 230 615,46
spłaty poręczeń	62 177,00	0,00	62 177,00	62 580,00	42 750,00	14 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
obsługa długu	665 000,00	556 190,30	600 000,00	458 000,00	385 000,00	333 000,00	261 000,00	209 000,00	157 000,00	114 000,00	62 000,00	35 000,00
obsługa pożyczki z budżetu państwa				92 111,51	79 829,98	67 548,44	55 266,91	42 985,37	30 703,84	18 422,30	6 140,77	3 070,38
wydatki majątkowe	7 288 626,28	3 389 724,91	3 741 943,80	4 025 570,00	1 128 585,00	800 000,00	680 000,00	580 000,00	380 000,00	620 000,00	1 440 000,00	500 000,00
wydatki razem	33 380 878,89	18 345 487,66	27 797 106,49	29 535 000,00	25 110 615,51	24 710 615,51	25 210 615,51	25 210 615,51	25 710 615,51	26 150 615,51	27 170 615,51	27 730 615,46
wynik finansowy	2 721 505,70	3 615 006,06	-1 968 949,10	-1 810 075,97	1 889 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	1 849 384,49	1 329 384,49	769 384,54
rozchody	5 014 549,07	3 897 728,69	2 052 000,00	1 465 000,00	1 889 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	2 289 384,49	1 849 384,49	1 329 384,49	769 384,54
spłaty pożyczek, kredytów i obligacji	5 014 549,07	3 897 728,69	2 052 000,00	1 465 000,00	1 480 000,00	1 880 000,00	1 880 000,00	1 880 000,00	1 880 000,00	1 440 000,00	920 000,00	360 000,00
spłata pożyczki z BP					409 384,49	409 384,49	409 384,49	409 384,49	409 384,49	409 384,49	409 384,49	409 384,54
konsolidacja	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
wyłączenia	3 111 462,35	2 466 328,69	0,00	0,00							0,00	0,00
przychody	2 293 043,37	1 310 974,84	4 020 949,10	3 275 075,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
kredyty i pożyczki	2 223 214,23	1 180 000,00	4 000 000,00	0,00							0,00	0,00
pożyczka z BP				3 275 075,97								
wolne środki	69 829,14	130 974,84	20 949,10	0,00							0,00	0,00
konsolidacja	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
nadwyżka	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
spłata pożyczek	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00	0,00
bilans budżetu	0,00	1 028 252,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
wynik operacyjny (db-wb)	1 181 351,00	2 526 033,19	1 350,90	490 570,00	3 017 969,49	3 089 384,49	2 969 384,49	2 869 384,49	2 669 384,49	2 469 384,49	2 769 384,49	1 269 384,54
zadłużenie ogółem na koniec roku	13 693 895,79	17 089 877,91	15 406 095,79	13 695 295,79	11 943 795,79	9 800 000,00	7 920 000,00	6 040 000,00	4 160 000,00	2 720 000,00	1 800 000,00	1 800 006,00
wskaźnik 60% (bez wyłączeń)	37,93%	77,82%	59,65%	49,40%	44,24%	36,30%	28,80%	21,96%	14,86%	9,71%	6,32%	6,32%
wskaźnik 15% (bez wyłączeń)	2,01%	2,53%	10,51%	7,16%	8,58%	9,77%	9,27%	9,09%	8,74%	7,01%	4,88%	2,82%
prawa strona wzoru	0,09566	0,08527	0,08527	0,06894	0,06893	0,07682	0,10204	0,11139	0,10891	0,10255	0,09596	0,09357
lewa strona wzoru	0,15904	0,20282	0,10509	0,07162	0,07066	0,08249	0,07785	0,07596	0,07275	0,05550	0,03446	0,01386
relacja z art. 243	-0,06338	-0,11755	-0,01982	-0,00268	-0,00172	-0,00567	0,02418	0,03543	0,03616	0,04705	0,06150	0,07971

Zgodnie z wcześniej opisanym planem naprawczym, aby umożliwić spłatę pożyczki Gmina musi wygenerować nadwyżkę operacyjną wyższą o kwotę spłaty pożyczki, tj. o wartość 409.384 zł rocznie, a zatem zmniejszyć wydatki bieżące o tą kwotę. Dodatkowo – wydatki na obsługę długu wzrosną o kwotę odsetek od pożyczki, co zmusza do kolejnego obniżenia wydatków w stosunku do zakładanego pierwotnie planu.

Pożyczka z budżetu państwa umożliwi spłatę zobowiązań wymagalnych, co zdecydowanie poprawi płynność finansową Gminy i jednocześnie zapobiegnie przekroczeniu ustawowego limitu długu, który przy braku pokrycia zobowiązań mógłby nie maleć ale ciągle pozostawać na granicy limitu ustawowego, co przy obecnym stanie makroekonomicznym gospodarki, a więc niepewności co do realizacji założonych dochodów może skutkować jego przekroczeniem.

Po stronie rozchodów ujęto spłatę pożyczki w kwocie 3.275.075,97. Pożyczka będzie spłacana w latach 2014 – 2022 w ratach miesięcznych w kwocie 34.115,40 zł. Odsetki od pożyczki, które stanowią koszt tego projektu, to kwota 396.079,51 tys. zł w całym okresie spłaty.

Program restrukturyzacji wydatków i maksymalizacji dochodów ma doprowadzić do sytuacji, gdy nadwyżka budżetu zapewnia obsługę zadłużenia aż do całkowitej jego spłaty. Przy czym symulację wykazano tylko do roku 2022 – to jest do momentu spłaty pożyczki z budżetu państwa.

W przypadku braku pozyskania przedmiotowej pożyczki Gmina przekroczy wskaźnik ustawowy zadłużenia ogółem – 60% jeżeli założone dochody nie zostaną wykonane zgodnie z planem. Punkty brzegowe – tzn. wielkości dochodów minimum do osiągnięcia zostały przedstawione w części dotyczącej zobowiązań Gminy.

Proponowane działanie polegające na eliminacji zobowiązań wymagalnych poprzez pozyskanie pożyczki z budżetu państwa na podstawie art. 224 ustawy o finansach publicznych zniweluje prawdopodobieństwo przekroczenia limitu ustawowego zadłużenia wynoszącego 60%. Co prawda rozwiązanie takie spowoduje nie spełnianie relacji wynikającej z art. 243 ustawy. Jednak zgodnie z art. 224 ust 1 pkt 2b) zasady, o których mowa w art. 242-243 powinny być zachowane dopiero na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki.

5.2 Założenia do projektu budżetu Gminy Koniecpol na rok 2013 i dalej

Zgodnie z założeniami do projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koniecpol na lata 2012 - 2026 przyjęto niewielki wzrost ogólnych kwot dochodów i wydatków w poszczególnych latach.

W zakresie dochodów założono niewielki wzrost dochodów bieżących w kolejnych latach z uwzględnieniem nowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zakłada wejście w życie nowego systemu od 1 lipca 2013, i która w znacznym stopniu podnosi poziom dochodów.

W zakresie dochodów majątkowych wykazano dochody zarówno ze sprzedaży majątku jak również dochody ze środków unijnych w oparciu o podpisane umowy.

W latach 2013 i 2014 wykazano wartość szacunkową nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie uchwał Rady Gminy.

Po stronie wydatków wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych kredytów. Na tej samej podstawie zaplanowano wysokość rozchodów.

Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń obejmują poręczenia udzielone Spółdzielni Mieszkaniowej w Koniecpolu.

Wynagrodzenia i składki związane z ich naliczaniem – Gmina nie przewiduje podwyżek wynagrodzeń w 2013 roku. Planowany wzrost wydatków na wynagrodzenia w każdym roku obejmuje wypłatę nagród jubileuszowych oraz wzrostu dodatków stażowych.

Wypracowana nadwyżka operacyjna musi finansować spłatę pożyczki z budżetu państwa, a w wydatkach uwzględniono dodatkową kwotę obsługi tego długu.

W ramach działań inwestycyjnych wykazano kwoty wynikające z zawartych już umów lub przewidziane uchwałami Rady Gminy. Nie są uwzględnione inwestycje, które są uzależnione od uzyskania środków z zewnątrz lub na które nie ma podpisanych umów.

Po stronie przychodów założono wpływ pożyczki z budżetu państwa w kwocie 3.275.075,97zł przeznaczoną na spłatę zobowiązań wymagalnych.

Po stronie rozchodów zaplanowano spłatę długu na podstawie zawartych umów oraz pożyczki z budżetu państwa.

Zgodnie z informacją zapisaną w WPF kwota wykazana jako dług na koniec każdego roku jest wynikiem działania: dług z poprzedniego roku + zaciągany dług – spłata długu.

Kwota długu poz.13 w latach 2013 - 2016 jest niezgodna o kwoty długu spłacanego wydatkami (umowy zaliczane do kategorii kredytów i pożyczek) a dotyczy wydatków na inwestycję Modernizacja oświetlenia, zgodnie z podpisaną długoterminową umową (sprawozdanie Rb-Z pkt D).